

DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI HAFIZLIK MERASİMLERİ İLE KIRAAT İCAZET MERASİMLERİ YÖNERGESİ

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Yönerge'nin amacı Kur'an kurslarında hafızlık eğitimini; aşere-takrib kurslarında kıraat eğitimini tamamlayarak Başkanlıkça yapılan sınavda başarılı olanlar için düzenlenecek hafızlık ve⁴ kıraat icazet merasimlerine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

(2) Bu Yönerge cami, kurs, salon vb. alanlarda düzenlenecek hafızlık ve⁴ kıraat icazet merasimlerine ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönerge, 22/6/1965 tarihli ve 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanununun 1 inci, 6 ncı ve 7 nci maddeleri ile 17/6/2014 tarihli ve 29033 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Diyanet İşleri Başkanlığı Görev ve Çalışma Yönetmeliğinin 11 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 3 – (1) Bu Yönergede geçen;

- a) Başkan : Diyanet İşleri Başkanı,
b) Başkanlık : Diyanet İşleri Başkanlığı,
c) Hadr usulü : Kur'an-ı Kerim'in kurallarına uygun olarak hızlı süratte okunmasını,
ç) Hafızlık icazetnamesi¹ : Hafızlık eğitimini tamamlayan ve Başkanlıkça yapılan sınavda başarılı olan kişiye verilen belgeyi,
d) Hafızlık icazet⁵ merasimi : Hafızlık icazetnamesi² alan öğrenciler için düzenlenecek programı,
e) (Değ:27/11/2024 tarihli ve 5689482 sayılı Başkanlık onayı) İcazetname : Hafızlık eğitimini tamamlayanlara Başkanlıkça verilen veya Aşere-takrib seviyesinde kıraat ilmini tahsil eden kişiye hocası tarafından verilen belgeyi,
f) Kıraat icazet merasimi : Aşere-takrib kurslarında kıraat eğitimini tamamlayanlar için düzenlenecek icazet programını,
g) Kurra hafız : Aşere-takrib kurslarında kıraat eğitimini tamamlayarak icazetname alan hafızı,
ğ) Kurul : Mushafı İnceleme ve Kıraat Kurulu Başkanlığı,
h) (Değ:27/11/2024 tarihli ve 5689482 sayılı Başkanlık onayı) Merasim : Hafızlık veya kıraat icazet merasimini,
ı) Şeyhü'l-Kurra : Aşere-takrib seviyesinde kıraat ilmini tahsil ederek icazetname almış, kıraat okutma ve icazetname verme şartlarını haiz olan, Kurul tarafından belirlenecek hafızları,
i) (Değ:27/11/2024 tarihli ve 5689482 sayılı Başkanlık onayı) Vucuhat : Bir ayetin okunmasındaki farklı okuyuş şekillerini, ifade eder.

Merasimlerle ilgili genel esaslar

MADDE 4 –(Değ:27/11/2024 tarihli ve 5689482 sayılı Başkanlık onayı) (1) Başkanlıkça yapılan hafızlık tespit³ sınavları ile aşere-takrib sınavları sonuçlanmadan merasim tertip edilmez.

(2) İl ve ilçe müftülükleri, hafızlık icazet merasiminin yapılacağı tarih ve saati belirledikten sonra Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğüne yazılı olarak müracaat eder. Eğitim Hizmetleri Genel

¹ 26/12/2023 tarihli ve 454391 sayılı Başkanlık Onayıyla, "Hafızlık belgesi" ibareleri "Hafızlık icazetnamesi" olarak değiştirilmiştir.

² 26/12/2023 tarihli ve 454391 sayılı Başkanlık Onayıyla, "Hafızlık belgesi" ibareleri "Hafızlık icazetnamesi" olarak değiştirilmiştir.

³ 26/12/2023 tarihli ve 454391 sayılı Başkanlık Onayıyla, "hafızlık belge sınavları" ibaresi "hafızlık icazetname sınavları" olarak değiştirilmiştir.

⁴ 27/11/2024 tarihli ve 5689482 sayılı Başkanlık onayı ile, bu maddede yer alan "merasimleri ile" ibareleri "ve" olarak değiştirilmiştir.

⁵ 27/11/2024 tarihli ve 5689482 sayılı Başkanlık onayı ile, bu bentte yer alan "Hafızlık merasimi" ibaresi "Hafızlık icazet merasimi" şeklinde değiştirilmiştir.

Müdürlüğü, merasimde Başkanlık adına konuşma yapacak temsilciyi belirler; Reisü'l Kurra veya vekilinin katılımının sağlanmasını Kurul ile koordineli olarak yürütür.

(3) Dini yüksek ihtisas ve dini ihtisas merkezleri, kıraat icazet merasiminin yapılacağı tarih ve saati belirledikten sonra Diyanet Akademisi Başkanlığına yazılı olarak müracaat eder. Diyanet Akademisi Başkanlığı, merasimde Başkanlık adına konuşma yapacak temsilciyi belirler; Reisü'l Kurra veya vekilinin katılımının sağlanmasını Kurul ile koordineli olarak yürütür.

(4) Reisü'l-Kurra veya vekilinin merasimlere intikali, iaşe ve ibate giderleri merasimin yapılacağı il ve ilçe müftülüğü veya dini yüksek ihtisas ve dini ihtisas merkezlerinin sorumluluğundadır.

Merasimlerde usul

MADDE 5 – (1) Merasimlerde aşağıdaki usullere riayet edilir:

a) (**Değ:27/11/2024 tarihli ve 5689482 sayılı Başkanlık onayı**) Merasimler, Reisü'l-Kurranın başkanlığında icra edilir. Hafızlık icazet merasimlerinde kısa surelerin; kıraat icazet merasimlerinde ise hatim tertibi ile icazetnamenin okunmasının ardından Reisü'l-Kurra tarafından dua edilir. Reisü'l-Kurranın katılmadığı merasimlere, Kurulun görevlendireceği bir kurul üyesi veya bir Şeyhü'l-Kurra katılarak Reisü'l-Kurranın görevlerini yerine getirir. Yalnızca kadınların katıldığı hafızlık icazet merasimlerinde, Reisü'l-Kurra veya bir kadın kurra hafız dua eder. Kadın kurra hafız bulunmaması halinde il müftüsünün belirleyeceği bir kadın hafız görevli dua eder.

b) Erkeklerle yönelik merasimler, kadın ve erkek cemaatin rahat bir şekilde izleyebileceği cami, kurs, salon vb. alanlarda icazet geleneğine uygun olarak icra edilir.

c) Merasim öncesinde programın icra edileceği mekânda prova yapılır.

ç) (**Değ:27/11/2024 tarihli ve 5689482 sayılı Başkanlık onayı**) Camide icra edilecek merasimlerde Reisü'l-Kurra veya vekili için mihrapla orta kubbe arasında uygun bir yere masa ve sandalye konulur. Kıraat icazet merasimlerinde ayrıca; bu masanın sağına Şeyhü'l-Kurranın icazetnameyi okuması amacıyla daha küçük bir masa ve sandalye konulur. Salonda yapılacak merasimlerde imkân dâhilinde icazet geleneklerine uyulur.

d) Merasimlerde erkekler aynı renk cübbe giyer ve sarık takar. Kadınlar ise tesettüre uygun, sade ve imkân dâhilinde aynı renk elbise giyer.

e) (**Değ:27/11/2024 tarihli ve 5689482 sayılı Başkanlık onayı**) Kadınlara yönelik merasimlerde, kadınların tilaveti başlamadan önce salon kadınlara tahsis edilir.

f) Merasimler iki namaz vakti arasında ifa edilir. Namaz vaktinin girmesi halinde namaz kılındıktan sonra programa kaldığı yerden devam edilir.

Merasimlerde süre ve protokol

MADDE 6 – (1) Hafızlık icazet merasimleri¹ iki saati; kıraat icazet merasimleri ise üç saati aşmayacak şekilde planlanır.

(2) (**Değ:27/11/2024 tarihli ve 5689482 sayılı Başkanlık onayı**) Protokol konuşmalarında ilçe müftüsü, dini ihtisas merkezi müdürü, dini yüksek ihtisas merkezi müdürü, il müftüsü, mülki amir ve Başkanlık adına katılan yetkili kişiler konuşma yapabilir. Protokol konuşmalarının süresi toplam otuz dakikayı aşmaz.

Misafir okuyucular

MADDE 7 – (1) Hafızlık icazet² merasimlerinde misafir okuyucular, asım kıraatı hafs rivayeti üzere okur; Reisü'l-Kurranın işaret ettiği en az aşere kıraatı okumuş bir veya iki³ kişi vucuhatlı tilavette bulunabilir. Kıraat icazet merasimlerinde, aşere cemiyetlerinde en az aşere; takrib cemiyetlerinde ise takrib okumuş ve icazet almış olan misafir okuyucular tilavette bulunur.

¹ 27/11/2024 tarihli ve 5689482 sayılı Başkanlık onayı ile bu fıkrada yer alan "Hafızlık merasimleri" ibaresi "Hafızlık icazet merasimleri" şeklinde değiştirilmiştir.

² 27/11/2024 tarihli ve 5689482 sayılı Başkanlık onayı ile bu fıkrada yer alan "hafızlık merasimlerinde" ibaresi "hafızlık icazet merasimlerinde" olarak değiştirilmiştir.

³ 27/11/2024 tarihli ve 5689482 sayılı Başkanlık onayı ile bu fıkrada yer alan "bir" ibaresinden sonra gelmek üzere "veya iki" ibaresi eklenmiştir.

(2) Misafir okuyucular, Reisü'l Kurranın veya vekilinin sağına ve soluna hilal şeklinde oturur ve onun gözetiminde tilavette bulunurlar. Bunların okuma süresi hafızlık icazet¹ merasimlerinde otuz; kıraat icazet merasimlerinde ise altmış dakikayı aşmaz.

Hafızlık icazet² merasimlerinde kısa sureleri okuma usulü

MADDE 8 - (1) Hafızlık icazet² merasimlerinde kısa sureleri okuma usulü aşağıdaki gibidir:

a) Merasime katılan öğrenciler Reisü'l-Kurranın veya vekilinin solundan başlayarak oturur, hilal şeklini alırlar ve onun gözetim ve denetiminde kısa sureleri icra ederler. Hocalar ise halkanın baş ve son tarafında otururlar.

b) Öğrenci sayısının sekizden az olması halinde İhlas, Felak, Nas ve Fatiha sureleri ile Bakara suresinin ilk beş ayeti; sekiz ile on altı arasında olması halinde Asr suresinden itibaren okunur. Öğrenci sayısının on altıdan fazla olması halinde ise sureler usulüne uygun olarak grup veya koro halinde toplu olarak okunabilir.

c) Kısa surelerin okunma süresi otuz dakikayı aşmaz.

Hatim tertibi

MADDE 9 – (1) Kıraat icazet merasimlerinde icazet alacaklar tarafından hatim tertibi okuma usulü aşağıdaki gibidir:

a) İcazet alacaklar geleneğe uygun bir şekilde, hocalarının nezaretinde Reisü'l-Kurranın veya vekilinin önünde yerlerini alırlar.

b) Hatim tertibi; İhlas, Felak, Nas ve Fatiha sureleri ile Bakara suresinin ilk beş ayetinden ibarettir. Ancak zaruret halinde hatim tertibi olarak Fatiha suresi ve Bakara suresinin ilk beş ayeti ile yetinilir.

c) Hatim tertibi hadr usulüyle okunur ve süresi kırk beş dakikayı aşmaz.

İcazetname okunması ve dua³

MADDE 10 – (1) Hafızlık merasimlerinde icazetname metni okunmaz. Kıraat icazet merasimlerinde ise icazetname metnini okuma usulü aşağıdaki gibidir:

a) İcazetname metni, hatim tertibinden sonra icazet veren Şeyhü'l-Kurranın kendisi ya da kurra hafızlardan biri tarafından okunur.

b) İcazetname metninin okunma süresi on beş dakikayı aşmaz. Zaruret halinde icazetname metninin okunması kısaltılabilir.

c) **(Ek:27/11/2024 tarihli ve 5689482 sayılı Başkanlık onayı)** 15 dakikayı geçmeyecek şekilde dua edilir.

Diğer hususlar

MADDE 11 – (1) Merasimlerde hediye takdimi usul ve adaba uygun bir şekilde yapılır. Hediyeleri takdim edecek kişiler, il/ilçe müftüsünün tensibiyle belirlenir.

(2) Belge ve hediye töreninin süresi on beş dakikayı aşmaz.

Yürürlük

MADDE 12 – (1) Bu Yönerge yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 13 – (1) Bu Yönerge hükümlerini Diyanet İşleri Başkanı yürütür.

¹ 27/11/2024 tarihli ve 5689482 sayılı Başkanlık onayı ile bu fıkrada yer alan "hafızlık merasimlerinde" ibaresi "hafızlık icazet merasimlerinde" olarak değiştirilmiştir.

² 27/11/2024 tarihli ve 5689482 sayılı Başkanlık onayı ile maddede yer alan "hafızlık merasimlerinde" ibareleri "hafızlık icazet merasimlerinde" olarak değiştirilmiştir.

³ 27/11/2024 tarihli ve 5689482 sayılı Başkanlık onayı ile madde başlığında yer alan "metni" ibaresi "okunması ve dua" şeklinde değiştirilmiştir.